

Norrbottens
Handelskammare

Norrbotten | Navet i det nya Sverige som tar form

Den framtidssäkrade industrin tar form i Norrbotten

Den här rapporten belyser Norrbottens betydelse för Sveriges och Europas ekonomi och konkurrenskraft. Norrbotten har i över 100 år producerat grön energi, brukat och förädlat både skog och mineraler. Den befintliga basindustrin i Norrbotten ställer nu om för att fortsätta vara konkurrenskraftig samtidigt som övriga näringar utvecklas och nya affärsmodeller växer fram.

Innehåll

Förord	3
Det här är Norrbotten	4
Norrbottens ekonomiska fundament	6
Norrbottens ekonomi stark som urberg	8
Ett diversifierat näringsliv	10
Norrbottens infrastruktur	14
Framgångsrikt samarbete mellan näringsliv och akademi	16
Stora investeringar & nyetableringar i Norrbotten	18
Politikens roll för Norrbotten	22
Norrbotten – En drivkraft för Europas hållbara framtid	24

Förord: Linda Nilsson, VD Norrbottens Handelskammare

Goda förutsättningar för näringslivet

Vi på Norrbottens Handelskammare har tagit fram denna rapport för att betona Norrbottens betydelse för hela Sveriges konkurrenskraft och välbefinnande. Norrbotten har en väletablerad basindustri där vi under århundraden bidragit med råvaror som sedan förädlas vidare för att slutligen bli en del av den globala värdekedjan. Vidare är Norrbotten en region där innovation, industri och naturresurser går hand i hand. Ett konkurrenskraftigt näringsliv gör stora investeringar för att minska den globala miljö- och klimatpåverkan. Här säkerställer vi inte bara Sveriges utan hela Europas försörjning av järnmalm, stål och kritiska råvaror i en värld som blivit mer osäker.

Detta gör att Norrbotten har goda förutsättningar att fortsätta vara navet i en framtidsinriktad industri och därmed den nyindustrialisering som sker i Sverige och omvärlden. Vår roll på Norrbottens Handelskammare är att främja förutsättningarna för näringslivet att växa och utvecklas framåt.

Stor branschbredd i Norrbotten

Att EU-kommissionen med ordförande Ursula von der Leyen valde att förlägga det första besöket under Sveriges ordförandeskap i Kiruna är ett resultat av att Norrbotten inte bara är en region där resurser bryts – det är också en plats där framtidens teknologi utvecklas och testas. Här finns rymdbasen Esrange och världens största underjordiska järnmalmshög

och samt en av Europas största fyndigheter för sällsynta jordartsmetaller. Vidare har Norrbotten en betydande besöksnäring, en världsledande industri för fordonstestning i arktisk miljö, en hållbar skogsnäring och starka forskningsmiljöer.

För att den positiva utvecklingen i Norrbotten ska fortsätta krävs investeringar i infrastruktur, samhällsutveckling och strukturer som möter näringslivets behov. Här behöver politiken skapa förutsättningar som möjliggör för ett fortsatt konkurrenskraftigt och framtidssäkert näringsliv.

Linda Nilsson, VD Norrbottens Handelskammare

”För att den positiva utvecklingen i Norrbotten ska fortsätta krävs investeringar i infrastruktur, samhällsutveckling och strukturer som möter näringslivets behov. Här behöver politiken skapa förutsättningar som möjliggör för ett fortsatt konkurrenskraftigt och framtidssäkert näringsliv.”

Det här är Norrbotten

Att den industriella utvecklingen sker just i norra Sverige och Norrbotten är ingen tillfällighet. Vi har en historia som sträcker sig långt tillbaka vad gäller förädling och distribution av råvaror och är hem till en stor del av svensk basindustri. I takt med att efterfrågan ökar på hållbara produkter och tjänster spelar Norrbotten som ett industriellt nav med kunskaper och erfarenheter en betydelsefull roll.

Norrbotten är Sveriges största län och utgör en fjärdedel av landets yta. Här bor 250 000 människor och Norrbotten är enda regionen i Sverige med två fysiska landsgränser, till Finland och Norge. Norrbotten är kontrasternas län med höga fjäll och djupa insjöar, permafrost i fjällområdena och skärgårdsliv vid Bottenvikens kust. Vintermörker och midnattssol turas om samtidigt som Norrbotten är hem till världens djupaste järnmalmsgruva och EU:s nordligaste rymdbas.

Norrbotten lockar hela världen med sitt diversifierade näringsliv som sträcker sig från gruv- och skogsindustri till banbrytande energiinnovationer, teknikforskning och turism. Här tryggas Europas tillgång till viktiga råvaror, medan skogarna och älvarna ger grunden för både bioindustri och hållbar energiförsörjning genom vatten- och vindkraft. Världsledande företag samarbetar med akademien för att skapa innovationer för framtidens industri, samtidigt som Norrbottens natur lockar turister från hela världen året om.

FOTO: JONAS BIBERG

Norrbotten, en del av Sveriges ekonomiska fundament

Under lång tid har naturresurser, innovativ industri, forskning och ett strategiskt läge i norra Europa lockat till investeringar. Norrbotten är också en central del av en värdekedja som sträcker sig från brytning av järnmalm till produktion av grönt stål, som vidare används inom fordonsindustrin i andra delar av Sverige och världen för att sedan testas under extrema väderförhållanden i Norrbotten.

Världsledande

Idag bedrivs banbrytande projekt som positionerar Norrbotten som en ledande aktör inom grön teknik. De projekt som bedrivs här är avgörande för Europas framtida energi- och materialförsörjning. I Norrbotten formas framtidens gruv- och stålindustri genom satsningar på grönt stål med lägre klimatavtryck. Här utvinns anodmaterial för framtidens elfordon och mobiltelefoner. Norrbottens industri ställer nu om för att framtids-säkra sin produktion och vara fortsatt konkurrenskraftig. Det är bra för Norrbotten, Sverige och Europa.

Norrbotten har i många år legat i Sverigetoppen för BRP, bruttoregionalprodukten. Norrbotten har Sveriges lägsta arbetslöshet och en arbetsmarknad som förväntas växa med tiotusentals nya arbetstillfällen.

Stor öppenhet mot omvärlden

Norrbotten är en av Sveriges mest exportintensiva regioner med starka kopplingar och affärsrelationer till andra länder. Gränsen till Norge och Finland underlättar handel och samarbete, särskilt då samtliga är NATO-allierade. Infrastrukturen till och från Norrbotten är avgörande för näringslivet.

Exempelvis beräknas godsvolymer till Luleå Hamn fyrdubblas, vilket gör hamnen till Sveriges näst största hamn efter Göteborgs Hamn. Vidare transporteras 50 % av Sveriges totala godstonnage på Malmbanan, den järnväg som kopplar samman Luleå med Narviks isfria hamn mot Atlanten. I och med ökade godsvolymer ställs också krav på en god väginfrastruktur samtidigt som arbetsmarknaden ställer krav på god tillgänglighet via flyg.

Vatten- och vindkraft ger förnybar energi

Tillgången till kostnadseffektiv och förnybar energi, främst från vatten och vindkraft, gör det möjligt för nya industrier att växa utan att öka klimatavtrycket. Detta har också varit en konkurrensfördel för att attrahera nya investeringar till Norrbotten. Norrbottens län svarar för ca 11 % av den totala elkraftsproduktionen i Sverige.

Samarbete mellan näringsliv och universitet

Luleå tekniska universitet (LTU) fungerar som en motor för innovation och utveckling i Norrbotten, med forskning som inte bara adresserar aktuella behov utan också skapar framtidens lösningar. Genom att kombinera världsledande forskning inom områden som gruvdrift, hållbar energiteknik, digitalisering och materialvetenskap, möjliggör LTU en omställning mot mer effektiva, hållbara och tekniskt avancerade industrier.

Finansierat av näringslivet

En betydande del av LTU:s forskningsintäkter kommer från näringslivet och externa partners, inklusive företag och industriparters. Den nära kopplingen till näringslivet bidrar till att universitetet kan bedriva tillämpad forskning med direkt relevans för industrin. Den starka samverkan med näringslivet positionerar LTU som en viktig aktör inom svensk forskning och innovation, särskilt inom områden som är av stor betydelse för industrin.

Norrbottons ekonomi stark som urberg

Ekonomisk tillväxt i toppskiktet

Norrbotten har en stark ekonomi och har i många år legat i Sverigetoppen för tillväxt i BRP, bruttoregionalprodukten. En stor del av Norrbottens starka tillväxt beror på länets omfattande basindustri. Totalt sett har Norrbotten näst högsta BRP per invånare enligt Statistiska Centralbyrån (SCB)*.

Stark arbetsmarknad

Norrbotten har etablerat sig som en av de starkaste arbetsmarknaderna i Sverige, med ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet, vilket bidrar till en positiv ekonomisk utveckling. Med en arbetslöshet på under fyra % hade Norrbotten hösten 2024 den lägsta arbetslöshet i landet enligt Arbetsförmedlingen. Vidare ligger antalet konkurser i Norrbotten under rikssnittet.

Stark exportregion

Norrbotten är en stark exportregion. Här förädlas inte bara råvaror utan tillverkas också insatsvaror för Sverige och den internationella marknaden. År 2023 exporterade företag i Norrbotten varor till ett värde av ca 61 miljarder SEK enligt Kommerskollegium. Norrbotten ligger högt i rankingen när det gäller det regionala varuexportvärdet per capita.

Leder industrins klimatomställning

Norrbotten har blivit en ledande region för forskning och utveckling (FoU), inom basindustrin och dess omställning. Om Sverige ska lyckas i sin omställning till hållbar produktion spelar norra Sverige och Norrbotten en central roll. Till år 2040 kan investeringarna i Norrbotten uppgå till så mycket som 1 050 miljarder SEK om utvecklingen fortsätter som beräknat, enligt sammanställning av Norrbottens Handelskammare.

636 000

SEK per invånare (BRP), 2022

50 %

av alla transporter på järnväg i Sverige (tonnage)

61

miljarder SEK i export (år 2023)

+20 %

av Sveriges elproduktion

10,6

miljarder SEK årligen i omsättning från turism

25 %

25 % av sveriges totala yta

Tyngst inom transporter

Malmbanan, den enkelspåriga järnvägen som byggdes 1903, sträcker sig cirka 50 mil från Luleå vid Bottenviken till Narvik vid Norska havet och Nordatlanten i Norge. Här transporteras hälften av Sveriges totala järnvägstonnage enligt Trafikverket. Mer än 85 % av all järnmalm i Europa utvinns i Norrbotten och transporteras på Malmbanan.

Ett diversifierat näringsliv

I Norrbotten finns en bred basindustri kopplad till en naturbaserad ekonomi samtidigt som andra sektorer växer såsom tjänstesektorn, rymdindustrin, biltestnäringen och besöksnäringen. Norrbotten är ett industriellt nav med kunskaper och erfarenheter som spelat stor roll för utvecklingen av ett diversifierat näringsliv. Det finns en försiktigt positiv trend över tid i företagsklimatet i Norrbotten, enligt Svenskt Näringslivs årliga ranking har flera av länets kommuner successivt förbättrat sina placeringar.

Gruv- och mineralindustrin

Norrbotten är Sveriges ledande region inom gruvdrift. Gruvindustrin i Norrbotten tryggar Europas försörjning av järnmalm och kritiska mineraler. Ett exempel är LKAB som planerar bryta sällsynta jordartsmetaller och nyttja restprodukter. Detta leder till att Sverige blir självförsörjande på gips samt bidrar till att minska Europas beroende av importerade råvaror såsom mineralgödsel. Detta stödjer EU:s mål om en hållbar och säker leveranskedja.

Energiindustrin

Norrbotten är en betydande producent av förnybar energi i Sverige, särskilt genom vattenkraft från Luleälven. Här finns även Europas största landbaserade vindkraftspark. Tillsammans bidrar vatten- och vindkraften till Sveriges energiförsörjning och driver på omställningen till hållbara energikällor.

Skogsindustrin

Skogsnäringen har varit en bärande del av Norrbottens ekonomi i över 100 år, med en central roll i regionens utveckling och export. Enligt Skogsindustrierna bidrar Norrbotten med ca 15 % av Sveriges totala skogsproduktion och omsätter ca 9 miljarder SEK. Skogsbruket bidrar med en rad produkter med olika användningsområden, från virke och sågade trävaror i husproduktion, till massa- och pappersindustrin och biobränsle. Ett exempel på ett innovativt företag är Sunpine i Piteå som producerar talloljebaserade biobränslen på biprodukter från skogsindustrin.

Stål- och metallindustri

Norrbotten har en stark stålindustri med rötter från 1940-talet. SSAB i Luleå producerar 2,3 miljoner ton råstål per år, vilket motsvarar ungefär ett Eiffeltorn om dagen. SSAB ställer nu om till fossilfri produktion, där gamla kolbaserade processer ersätts av ny teknik som beräknas reducera koldioxidutsläppen med cirka 7 % av Sveriges totala utsläpp. Vidare bygger Stegra en integrerad produktionsanläggning för grönt stål och grön vätgas i Boden. Fabriken beräknas ha en produktionskapacitet på fem miljoner ton grönt stål och ca 2 000 anställda år 2030.

Biltestnäring

Biltestnäringen är en växande bransch som medför stora investeringar i Norrbotten. Det finns ca 30 anläggningar för testverksamhet som lockar globala märken som BMW, Mercedes, Porsche, Ferrari och Jaguar för att testa nästa generations komponenter och fordon i arktiskt klimat. Biltestnäringen i Norrbotten omsätter över 1 miljard SEK och genererar 200 000 gästnätter årligen. Branschen har haft en årlig tillväxt på sju % sedan 90-talet och förutspås en fortsatt stark tillväxt (källa SPGA- Swedish Proving Ground Association).

Jordbruk och livsmedel

Jordbruket i Norrbotten är småskaligt och hållbart, och bidrar med viktiga lokala produkter som mejeriprodukter, potatis och kött. Fisket, särskilt av den exklusiva Kalix Löjrom, är en betydande del av regionens livsmedelsproduktion. Dessutom sker innovation även inom jordbruk- och livsmedelssektorn i Norrbotten där företag planerar att producera gurkor och tomater med hjälp av spillvärme från industrin.

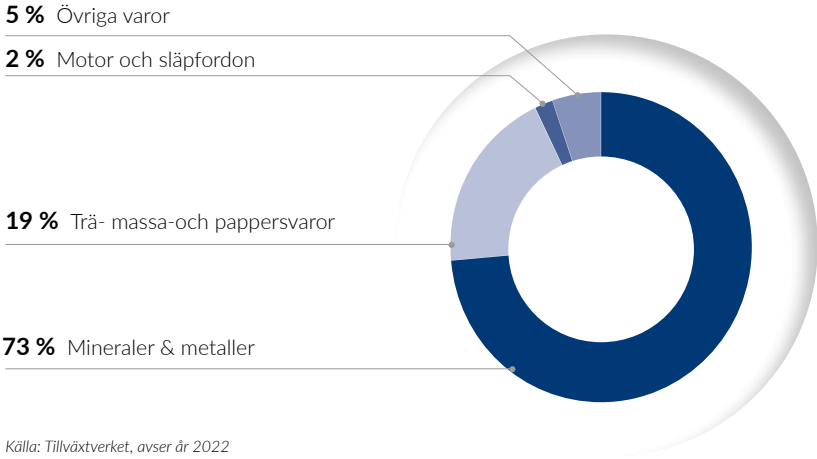

Rymdindustrin

Rymden är idag en viktig industri som fortsätter att utvecklas och växa i Norrbotten. Det är unikt att ett forskningsprojekt eller en satellit kan utvecklas för att sedan transporteras 45 minuter och skjutas upp i rymden. Förutom Swedish Space Corporation (SSC) med rymdbasen Esrange och Luleå tekniska universitet finns här Institutet för Rymdfysik (IRF), Rymdgymnasiet, internationella forskningsanläggningen European Incoherent Scatter Scientific Association (EISCAT), samt flera privata europeiska rymdföretag.

NORRBOTTENS EXPORTSEKTORER

Källa: Tillväxtverket, avser år 2022

Besöksnäringen

Norrbotten lockar turister från hela världen, både sommar och vinter. Norrsken, midnattssol och orörda landskap gör regionen till ett centrum för naturturism. Besöksnäringen i Norrbotten växer och 2024 hade Norrbotten den största ökningen av antalet gästnätter, med 4,6 %. Turismen i Norrbotten omsatte 10,6 miljarder SEK 2023, vilket gör den betydelsefull för flera kommuner i regionen.

Norrbottens infrastruktur

Norrbotten är beroende av ett välfungerande intermodalt infrastrukturensystem som kopplar samman regionen och möjliggör handel både nationellt och internationellt. På grund av den geografiska placeringen kombinerat med en råvarubaserad ekonomi är infrastrukturen, oavsett trafikslag, en förutsättning för ökad tillväxt. Norrbotten har tre hamnar, Piteå, Luleå och Kalix. Till 2030 beräknas godset till Luleå Hamn att fyrdubblas, vilket gör den till Sveriges näst största hamn efter Göteborgs Hamn. Malmbanan sträcker sig 50 mil från Luleå vid Bottenviken till Narvik vid Norska havet och Nordatlanten i Norge. Malmbanan är avgörande för basindustrin och transporterar 50 % av Sveriges totala tonnage på järnväg och fraktar en betydande del av Europas järnmalm.

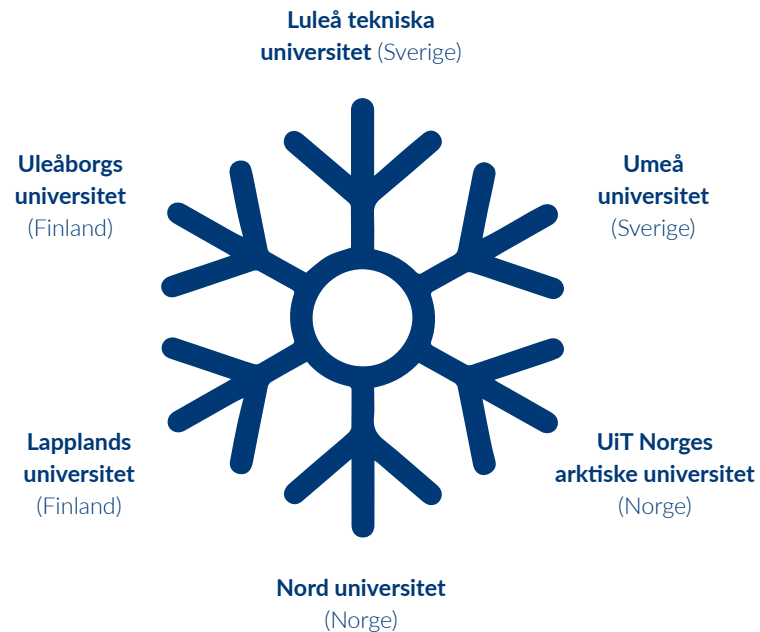

Framgångsrikt samarbete mellan näringsliv och akademi

Luleå tekniska universitet (LTU) har närmre 20 000 studenter och över 1 800 anställda. Samarbetet mellan de sex ledande universiteten i norra Sverige, Finland och Norge, som kallas The Arctic Six skapar en kunskapsregion med cirka 112 000 studenter och 8 700 lärare och

forskare – fullt jämförbart med Stockholmsregionen. Syftet med alliansen är att stärka forskning, utbildning och innovation med fokus på hållbar utveckling, klimatförändringar, och utmaningar samt möjligheter som är unika för den arktiska miljön.

The Arctic Six består av följande universitet

Världsledande forskning

LTU har världsledande kompetens inom flera forskningsområden. Forskningen bedrivs i nära samarbete med företag, internationella universitet och andra regionala och nationella aktörer. Bland viktiga projekt på LTU finns innovation inom vätgasproduktion och mineralutvinning. Forskare på LTU har även hittat vatten på planeten Mars och arbetar med att utveckla ett mer klimatvänligt flygbränsle än dagens. Universitetet har en stark tradition av samverkan med näringslivet genom olika partnerskap. Vidare finns flertalet forskningsinstitut samt test- och demomiljöer kopplade till Norrbottens näringslivsstruktur såsom RISE (Research Institutes of Sweden), Swerim och Institutet för rymdfysik (IRF).

I Luleå finns ICE Datacenter. ICE (Infrastructure and Cloud research & test Environment) är en ledande anläggning för testning och experiment inom datacenterområdet. ICE drivs av det oberoende statliga forskningsinstitutet RISE (Research Institute of Sweden). RISE bedriver forskning, teknisk utveckling och testning för att arbeta fram morgondagens innovationer.

Stora investeringar & nyetableringar i Norrbotten

Norrbotten genomgår just nu en omfattande nyindustrialisering där befintlig industri ställer om för att vara fortsatt konkurrenskraftig, samtidigt som Norrbotten ser en växande etablerings- och investeringstaktakt inom både befintlig och ny industri. Basindustrins aktörer – däribland LKAB, SSAB och Kaunis Iron – genomför miljardinvesteringar i teknikskifte mot en mer hållbar produktion. Samtidigt växer nya framtidssektorer fram med kraftfulla tillskott, exempelvis Talga som utvinner batteri- och innovationsmaterial från hög-kvalitativa grafitfyndigheter i Norrbotten till Sunpine som framställer förnyelsebara drivmedel från restprodukter.

Besöksnäringen har också en allt tydligare roll som tillväxtmotor. Med en omsättning på 10,6 miljarder SEK bidrar den både till sysselsättning och regional attraktionskraft. Världens nordligaste IKEA-varuhus i Haparanda är ytterligare ett exempel på hur gränshandel och destinationskraft driver ekonomisk tillväxt.

Den pågående nyindustrialiseringen innebär mer än bara teknisk förnyelse – den är också en drivkraft för breddad näringslivsutveckling. För att säkra kompetensförsörjningen och möta den växande efterfrågan på arbetskraft satsar Norrbotten på att vara attraktivt för unga och högutbildade, med särskilt fokus på boendemiljöer, utbildningsmöjligheter samt ett rikt utbud av kultur och fritid. Utvecklingen av en betydande tjänstesektor skapar ett mer diversifierat och motståndskraftigt näringsliv.

Sammantaget står Norrbotten inför omfattande tillväxt i både befintliga företag och genom helt nya etableringar – investeringar som är avgörande för industrins klimatomställning och Sveriges fortsatta konkurrenskraft som industrination.

Region Norrbotten har tagit fram rapporten “Norrbotten: Industriomställningen och dess samhällsekonomiska effekter” tillsammans med konsultbolaget McKinsey & Company. Den belyser de långtgående konsekvenserna av nyindustrialisering – både ekonomiskt och samhälleligt – och visar hur Norrbotten blir en förebild för hållbar industriell utveckling.

Stora industrisatsningar

Fram till 2030 förväntas mellan 200 och 260 miljarder SEK investeras i regionen – en investeringstakt som är nära fyra gånger högre än rikssnittet. Redan idag har flera storskaliga projekt inletts eller planerats. Bland dessa Stegras kommande anläggning för fossilfri stålproduktion och LKAB:s satsning på att producera fossilfri järnsvamp. Projekten utgör viktiga delar i Sveriges strävan att nå klimatmålen och möjliggör samtidigt tillväxt – där hållbarhet och konkurrenskraft går hand i hand.

Stor exportpotential och vinster för samhället beräknas öka Sveriges BNP med 2–3 %

Norrbotten är redan idag en av Sveriges starkaste exportregioner sett till varuexport per invånare. De pågående industrisatsningarna har potential att förstärka denna position ytterligare. Sammantaget förväntas industriprojekten bidra ytterligare med en ökad export på cirka 100 miljarder SEK till 2030 vilket motsvarar en ökning av Sveriges BNP med ca 2–3 %. Vidare väntas satsningarna generera upp till 20 000 nya arbetstillfällen i Norrbotten och de förväntade skatteintäkterna beräknas uppgå till cirka 30 miljarder SEK årligen. Det innebär betydande vinster för både det offentliga och samhället i stort.

För att stödja dessa satsningar och realisera effekterna krävs omfattande investeringar, parallella investeringar i grundläggande infrastruktur – inte minst i elproduktion och elnät, samt i transportsystem. En förstärkning av Malmbanan och utvecklingen av Luleå hamn är centrala åtgärder för att möta det framtida behovet av kapacitet och logistiklösningar.

Sammanfattningsvis positionerar sig Norrbotten som en av Sveriges absolut mest strategiska regioner i den industriella omställningen. Genom massiva investeringar, ökad exportkraft och ett växande antal arbetstillfällen är dessa satsningar det som kommer att forma morgondagens ekonomi – både regionalt och nationellt.

Exempel på investeringar

HYBRIT = LKAB, SSAB & Vattenfall

Fossilfri direktreducerad järnsvamp

Utveckling av fossilfri järnsvampsproduktion genom Hybrit. Investeringar: 150–400 miljarder SEK över 15–20 år. Klimatpåverkan: Minskning med 40–50 miljoner ton koldioxid globalt.

150 – 400

miljarder SEK över 15–20 år.

LKAB ReeMap

Cirkulär industripark

Återvinning av gruvavfall och utvinning av fosfor, gips och sällsynta jordartsmetaller. Investeringar: Upp till 10 miljarder SEK. Klimatpåverkan: Ej specificerat.

10

miljarder SEK

STEGRA

Fossilfri vätgasbaserad stålproduktion i Boden

Investeringar: 75 miljarder SEK. Klimatpåverkan: Upp till 95 % lägre utsläpp jämfört med traditionell stålproduktion.

75

miljarder SEK

SSAB

Integrerat elektrostålverk

Omställning till nytt elektrostålverk i Luleå för användning av fossilfri järnsvamp från LKAB. Investeringar: Cirka 52 miljarder SEK. Klimatpåverkan: Minskning med 2,8 miljoner ton koldioxid.

52

miljarder SEK

Uniper

BotnialänkenH2

Vätgashubb i Luleå för produktion och användning av fossilfri vätgas för industri och fartygsbränsle. Investeringar: Cirka 2 miljarder SEK. Klimatpåverkan: Minskning med 80 000–150 000 ton koldioxid.

2

miljarder SEK

VISCARIA

Kopparbrytning

Återöppning av Viscariagruvan i Kiruna för att möta ökad efterfrågan på koppar för elektrifiering. Investeringar: 4,5–5 miljarder SEK. Klimatpåverkan: Ej specificerat.

4,5 – 5

miljarder SEK

Talga

Batterianoder

Grafitbaserad innovation: Utveckling av framtidens batteri- och innovationsmaterial med högkvalitativa grafitfyndigheter i Norrbotten i Luleå och Vittangi. Investeringar: 6 miljarder SEK. Klimatpåverkan: Upp till 92 % lägre påverkan jämfört med konventionella batterianoder.

6

miljarder SEK

Aurora Line, Svenska Kraftnät och Fingrid

Gemensam europeisk elmarknad

En totalt 38 mil lång växelströmsledning från Messaure i norra delen av Sverige till Pyhänselkä utanför Uleåborg i Finland. Investering: 1,3 miljarder SEK i EU-medel. Klimatpåverkan: Ej specificerat.

1,3

miljarder SEK

Luleå Hamn & Malmporten

Den hållbara sjövägen till världen

Luleå hamn ska anpassas för att kunna ta emot större fartyg vilket ska leda till effektivare sjötransporter – Projekt Malmporten. Investeringar: Cirka 2,6 miljarder SEK. Klimatpåverkan: Ej specificerat.

2,6

miljarder SEK

Exempel på bolag verksamma i Norrbotten

LKAB

Verksamhet: Världsledande inom järnmalmproduktion och pådrivande i hållbar gruvsdrift med fokus på innovation och långsiktig utveckling.

Placering:
Kiruna, Gällivare
och Luleå

SSAB

Verksamhet: Tillverkar höghållfast stål med fokus på att minska sitt klimatavtryck genom energieffektivisering och hållbara processer.

Placering: Luleå

Statkraft, Markbygden Vindkraftspark

Verksamhet: Driver Europas största landbaserade vindkraftspark, med potential att producera 10 – 12 TWh förnybar energi årligen.

Placering: Piteå

Kaunis Iron

Verksamhet: Svenskt gruvbolag som bryter järnmalm i Kaunisvaara utanför Pajala. Arbetar med fokus på hållbar gruvsdrift, lokal samhällsutveckling och transporter med tåg till Narvik för export.

Placering: Kaunisvaara

Älvsbyhus

Verksamhet: Tillverkar prefabricerade trähus och är en av Nordens största husproducenter. Företaget har ett starkt fokus på hållbarhet och energieffektivitet.

Placering: Älvsbyn

Tree Hotel

Verksamhet: Unikt designhotel bland trädtopparna. Ett internationellt gångbart turistmål som lockar besökare från hela världen.

Placering: Harads

Meta (tidigare Facebook)

Verksamhet: Driver ett av Europas största datacenter, där Luleås kalla klimat och tillgången till grön energi minimerar miljöpåverkan.

Placering: Luleå

Care of Gerd

Verksamhet: Tillverkar ekologiska och naturliga hud- och hårvårdsprodukter baserade på råvaror från den nordiska naturen. All produktion sker lokalt i fabriken i Jokkmokk.

Placering: Jokkmokk

Smurfit Westrock

Verksamhet: Europas största Kraftlinerbruk som årligen producerar 700 ton kraftliner vilket används för högklassig wellpapp.

Placering: Piteå

Polarbröd

Verksamhet: Producent av traditionellt norrländskt bröd med fokus på hållbarhet och cirkulära lösningar i produktionen. Företaget har återhämtat sig starkt efter en förödande brand 2020.

Placering: Älvsbyn

Swedish Space Corporation (SSC)

Verksamhet: Esrange Space Center är EU:s ledande rymdbas för civila uppskjutningar av forskningsraketer och satelliter. Spelar en viktig roll i rymdforskning inklusive tester för framtida månbas och Mars-expeditioner.

Placering: Kiruna

Wibax

Verksamhet: Kemikalie- och logistikföretag som specialiserat sig på hållbara industriella lösningar. Levererar, lagrar och hanterar kemikalier med ett starkt fokus på miljö, säkerhet och energieffektiv logistik i hela Norden.

Placering: Piteå

Politikens roll för Norrbotten i att skapa rätt förutsättningar för nyindustrialisering

Norrbotten och Sverige står inför en omfattande omställning, där politikens roll är avgörande för att möjliggöra framsteg inom flera strategiska områden. Genom att skapa rätt förutsättningar kan politiken bana väg för hållbar utveckling, ekonomisk tillväxt och socialt välbefinnande både i regionen och nationellt.

Infrastruktur

Investeringar i en modern och hållbar infrastruktur är centralt för att möjliggöra nyindustrialiseringen. Effektiva intermodala transporter och ett sammanlänkat robust infrastrukturnät är avgörande för att koppla samman Norrbotten med resten av Sverige och omvärlden, samt för att möta de växande behoven i regionen.

Bostadsbyggande

Ett ökat bostadsbyggande är nödvändigt för att attrahera arbetskraft och möta befolkningsbehov. Detta kräver smidiga tillståndsprocesser och strategiska planer för att säkerställa att byggandet sker i takt med efterfrågan.

Förnybar energi

Staten behöver ta ansvar för att möta det ökande elbehovet som förväntas fördubblas fram till 2035. För att industrin och näringslivet ska klara en omställning till hållbar produktion krävs fortsatt tillgång till fossilfri energi till konkurrenskraftiga priser. Politiken behöver säkra både ökad energiproduktion och distribution samt stötta utvecklingen av förnybar energi genom incitamentsstrukturer.

Genom att agera som möjliggörare kan politiken stärka Norrbottens konkurrenskraft och skapa en hållbar framtid för regionen. Samverkan, strategiska beslut och långsiktiga satsningar är nycklar till att navigera denna omställning framgångsrikt.

Alternativa finansieringsmodeller

För att möta omställningens utmaningar spelar alternativa finansieringsmodeller en viktig roll. Genom olika typer av offentlig-privat samverkan och innovativa lösningar kan resurser effektiviseras och projekt förverkligas snabbare.

Kompetens och befolkningsförsörjning

Att säkerställa tillgången till kompetens är avgörande för att stödja näringslivet och den offentliga sektorn. Politiken behöver arbeta för att matcha utbildning med arbetsmarknadens behov, stärka och förenkla arbetskraftsinvandring och införa åtgärder som attraherar kompetens till Norrbotten.

Samverkan och parallella processer

För att lyckas med omställningen krävs samverkan mellan olika aktörer – från företag och myndigheter till civilsamhälle och forskningsinstitutioner. Myndigheter behöver ha effektiva transparenta och förutsägbara arbetsprocesser som möter näringslivet och möjliggör tillväxt. Därmed har politiken en viktig roll i att skapa plattformar för dialog och koordinera parallella processer som leder till snabbare och effektivare resultat. Genom att agera möjliggörare kan politiken stärka Norrbottens konkurrenskraft och skapa en hållbar framtid för regionen. Samverkan, strategiska beslut och långsiktiga satsningar är nyckeln till att navigera omställningen framgångsrikt.

”Om industrisatsningarna ska lyckas måste vi också få utbyggd elförsörjning, infrastruktur och samhällsservice på plats”

Jan Moström, koncernchef, LKAB

”För att stödja den industriella tillväxten i Norrbotten måste vi investera i både järnväg och vägar för att säkerställa effektiva transporter.”

Ulf Kristersson, statsminister

Norrbotten – En drivkraft för Europas hållbara framtid

Sammanfattning & slutsatser

- **Industriell ryggrad och exportmotor**

Norrbotten har en betydande roll i Sveriges och Europas utveckling – med malm, skog, stål och energi som grund. Regionen är en av Sveriges mest exportintensiva och en växande leverantör till den globala gröna ekonomin. Med stabil tillgång till fossilfri och säker elproduktion erbjuder Norrbotten förutsättningar för hållbar industriell utveckling i stor skala. Här möts gruvor, stålverk och skogsindustri med framtidssektorer som batterimaterial, bioekonomi, rymd och fordon – ett näringsliv i ständig förnyelse.

- **Kompetensnav för den gröna omställningen**

Satsningar på utbildning, omställning och kompetensförsörjning gör Norrbotten till en arbetsmarknad i rörelse – med låg arbetslöshet och stor efterfrågan på kompetens. Här samverkar akademi, yrkesutbildning, entreprenörskap och industri – där både stora och små företag bidrar till utvecklingen. Länet har en väl utbyggd digital infrastruktur som stärker konkurrenskraften och möjliggör innovation. Luleå tekniska universitet spelar en nyckelroll för spetskompetens inom teknik, energi och hållbar industri – i nära samarbete med näringslivet och internationella forskningsmiljöer.

- **Internationell aktör i Arktis – och i Europa**

I en geopolitiskt orolig omvärld spelar Norrbotten en allt viktigare roll för Europas trygghet och strategiska självständighet. Samarbetet med Finland och Norge stärker handel, försvar och infrastruktur, och skapar nya möjligheter för gränsöverskridande näringsliv och export. Genom Malmbanan och Luleå hamn är Norrbotten redan en integrerad del av globala logistikkedjor – med direkt tillgång till Atlanten och världen. Länet knyter samman råvaror, industri och energi med kontinentens värdekedjor och bidrar till att säkra både försörjning och handel för hela unionen.

- **Livskvalitet som stärker näringslivet**

Norrbotten erbjuder en livsmiljö som kombinerar livskvalitet med starka förutsättningar för ett konkurrenskraftigt näringsliv. Det stabila och välfungerande samhället, med låg brottslighet, korta restider och närhet till naturen gör Norrbotten tryggt att leva och verka i. Möjligheten att kombinera ett meningsfullt yrkesliv med ett rikt privatliv stärker både lojalitet, innovationskraft och produktivitet i företagen. Här finns också en stark närvaro av forskning och utbildning, vilket bidrar till en dynamisk och framtidsinriktad utveckling.

Tillsammans främjar vi ett konkurrenskraftigt och hållbart näringsliv i Norrbotten. Genom samverkan, innovation och internationella nätverk skapar Norrbottens Handelskammare möjligheter för tillväxt i hela regionen!

”Ladies and Gentlemen,
Speaking about, as you said, the future
of industry: just look north, for
example to Sweden...”

Ursula von der Leyen, EU-kommissionens ordförande

